

ปัญหาจากการใช้ยาในโรงพยาบาล

นาย จตุพร ทองอิม
นาย ชูศักดิ์ ถาวรเจริญทรัพย์

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2538

DRUG RELATED PROBLEM IN HOSPITAL

Mr. Jatuporn Thongcim

Mr. Chusak Thavorncharoensap

**A SPECIAL PROJECT SUBMITTED IN PARTIAL
FULFILLMENT OF THE REQUIREMENT FOR
THE DEGREE OF BACHELOR OF SCIENCE IN PHARMACY**

FACULTY OF PHARMACY

MAHIDOL UNIVERSITY

1995

บทคัดย่อ

ผู้ป่วยที่มารับการรักษาที่โรงพยาบาล มักได้รับยาที่มากกว่า 2 ชนิดขึ้นไป การได้รับยามากทั้งประเภทและจำนวน อาจทำให้เกิดปัญหาจากการใช้ยา (Drug Related Problem) ได้ โครงการพิเศษนี้จึงได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากใบสั่งยาในโรงพยาบาลประจำจังหวัด 2 แห่ง และโรงพยาบาลชุมชน 2 แห่ง ในระหว่างวันที่ 6 มีนาคม - 7 เมษายน 2538 โดยเป็นใบสั่งยาของทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยในเพื่อนำมาวิเคราะห์และรวบรวมปัญหาที่เกิดจากการสั่งจ่ายยานั้นในโรงพยาบาลโดยใช้หลักการของ Linda M. Strand ซึ่งใช้หลักของการเกิดปฏิกิริยาระหว่างยา ผลจากการศึกษาใบสั่งยารวมทั้งสิ้น 3776 ใบ พบใบสั่งยาที่เกิดปัญหาจากการใช้ยา 484 ใบ คิดเป็น 12.82% ปัญหาที่พบได้มากที่สุดคือ ปัญหาเรื่องปฏิกิริยาระหว่างยา (Drug interaction) พบ 442 ใบ คิดเป็น 11.17% ของใบสั่งยาทั้งหมด และคิดเป็น 91.32% ของใบสั่งยาที่มีปัญหาจากการใช้ยา Drug interaction ที่พบมากที่สุดคือ Alum Milk กับ Cimetidine รวม 41 ใบ ถ้าแยกเป็น Pharmacodynamic และ Pharmacokinetic interaction พบว่า Pharmacokinetic interaction ที่พบมากที่สุดคือ Alum Milk กับ Cimetidine รวม 41 ใบ ส่วน Pharmacodynamic interaction ที่พบมากที่สุดคือ Glibenclamide กับ propranolol 17 ใบ ถ้าจัดอันดับตาม Clinical significant พบว่า Drug interaction ที่มีความสำคัญทางคลินิกที่พบมากที่สุดคือ Glibenclamide กับ propranolol 17 ใบ ปัญหาที่พบบรองลงมาก็คือการจ่ายยาซ้ำซ้อนพบ 82 ใบ คิดเป็น 2.17% ของใบสั่งยาทั้งหมด และคิดเป็น 16.94% ของใบสั่งยาที่เกิดปัญหาจากการใช้ยา โดยกลุ่มยาที่มีการจ่ายยาซ้ำซ้อนมากที่สุดคือ minor tranquilizer จำนวน 28 ใบ นอกจากนี้ยังพบปัญหาความไม่ชัดเจนของลายมือในใบสั่งยา (non drug related problem) จำนวน 537 ใบ คิดเป็น 14.22% ของใบสั่งยาทั้งหมด ปัญหาจากการใช้ยาที่พบดังกล่าวเป็นสิ่งที่ป้องกันหรือหลีกเลี่ยงได้ ดังนั้นถ้าเภสัชกรมีบทบาทในการพิจารณาและติดตามใบสั่งยาได้ที่ถ้วนผู้ใช้ยาจะมีความปลอดภัยในการใช้ยาได้มากยิ่งขึ้น

ABSTRACT

Generally, patient who comes to out-patient department in hospital usually gets more than one drug. Polypharmacy might cause drug related problems (DRP's). Case study was performed by collection prescriptions at two provincial hospitals and two community hospitals during 6 March - 7 April 1995. Data were analyzed using Linda M. Strand criteria emphasize on drug interaction*. DRP's were found in 484 (12.82%) out of 3776 prescriptions. There were 442 (11.17%) drug interactions. Most of them are alum milk taken with cimetidine (41 prescriptions). Glibenclamide taken with propranolol was found in 17 prescriptions which was clinical significant pharmacodynamic interaction 82 prescriptions (2.17%) were found as duplicative medications such as minor tranquilizer. In term of non-drug related problems we found 537 prescriptions (14.22%) which was hand writing. All of drug related problem are preventable. Pharmacist should play an important role in this matter in order to gain efficacy and safety of drug use.